

Evropsko partnerstvo za vključevanje

Nudenje možnosti beguncem¹

za vključitev na evropski trg dela

Ob priznavanju, da je globalna mobilnost temeljna značilnost 21. stoletja in da naraščanje števila oseb, ki so v zadnjih letih prišle v države članice EU, zlasti oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, predstavlja številne izzive za družbe držav članic,

ob priznavanju, da je pomemben cilj držav članic uspeti pri hitrem in učinkovitem vključevanju beguncev na trg dela, da bi se rešila humanitarna kriza, s katero se sooča Evropa, obenem pa zagotoviti, da lahko begunci v celoti prispevajo h gospodarstvu in koheziji naših družb,

ob poudarjanju, da so za vključevanje na trg dela potrebni ustrezen pravni okvir in dodatne naložbe, pri čemer je treba upoštevati različne ravni znanj in spretnosti beguncev ter čas, potreben za učinkovito vključevanje, ter ukrepanje številnih deležnikov, tako javnih kot zasebnih, in da je mogoče samo z usklajenimi prizadevanji vseh deležnikov v okviru njihovih področij pristojnosti doseči učinkovite in trajnostne rezultate,

ob priznavanju, da so bile na tem področju že sprejete ali se trenutno uvajajo številne nacionalne in lokalne pobude, tudi s strani socialnih in ekonomskih partnerjev, vendar si je treba v odziv na obstoječe izzive na tem področju bolj prizadevati za izvajanje celovitega pristopa, ki vključuje vse ustrezne deležnike na lokalni, nacionalni in evropski ravni, pri tem pa upoštevati različne nacionalne odnose med delodajalci in delojemalci ter razmere na trgu dela,

ob poudarjanju, da je zaposlovanje ključni del procesa vključevanja, kot je poudarila Evropska komisija v svojem akcijskem načrtu za vključevanje državljanov tretjih držav, sprejetem 7. junija 2016², in da bi morali vključujoči trgi dela izkoristiti znanja in spretnosti ter talente vseh ljudi, kot je poudarila Evropska komisija v svojem novem programu znanj in spretnosti za Evropo, sprejetem 10. junija 2016³,

ob priznavanju bistvene vloge, ki jo imajo javni organi, zlasti v sprejemni fazi in pri prvih korakih na poti ustvarjanja ustreznih pogojev za spodbujanje vključevanja beguncev na trg dela,

¹ V naslovu in besedilu je zaradi poenostavitve uporabljena beseda „begunci“, vendar jo je treba razumeti tako, da zajema vse državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici iz zaščitnih ali humanitarnih razlogov in ki jim je v skladu z nacionalno zakonodajo zadevne države članice odobren dostop do trga dela.

² COM(2016) 377 final.

³ COM(2016) 381 final.

ob pozdravljanju zavzetosti držav članic v sklepih Sveta o vključevanju državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU, sprejetih 9. decembra 2016⁴, da bodo svoja prizadevanja usmerile v spodbujanje vključevanja državljanov tretjih držav na trg dela, pa tudi mnenja Odbora za zaposlovanje o vključevanju beguncev na trg dela, ki ga je Svet potrdil 15. junija 2017⁵ in ki države članice poziva k zgodnjemu ukrepanju na področjih, kot so jezikovno usposabljanje, po možnosti združeno z delovno prakso, poklicno usposabljanje, stanovanja, zdravstveno varstvo in otroško varstvo, ter k zagotavljanju, da različne plasti vključevanja delujejo v sinergiji,

ob poudarjanju posebne vloge, ki jo imajo socialni in ekonomski partnerji pri vključevanju beguncev na trg dela, ter njihove zavezanosti in pripravljenosti za sodelovanje z vladaми in drugimi deležniki pri oblikovanju, razvoju in izvajanju politik za spodbujanje vključevanja, kakor je med drugim poudarjeno v njihovi izjavi o begunski krizi s tristranskega socialnega vrha z dne 16. marca 2016⁶,

ob poudarjanju, da je enakost možnosti in obravnavanja domačih delavcev in delavcev beguncev – v skladu z vsemi ustreznimi okviri ali sporazumi na nacionalni ravni ter objektivnim položajem beguncev in njihovimi znanji in spretnostmi kot delom aktivnih instrumentov trga dela za iskalce zaposlitve – ključnega pomena za vzpostavitev solidarnosti in socialne kohezije naših družb,

ob poudarjanju posebnega izziva, ki ga predstavlja ugotavljanje in ocenjevanje znanj in spretnosti ter kompetenc beguncev, in potrebe po nadgradnji in nadaljnjem razvoju njihovih znanj in spretnosti, da se podpre njihovo vključevanje na evropski trg dela, zlasti z jezikovnim usposabljanjem, poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem ter podjetniškim izobraževanjem,

ob priznavanju vloge, ki jo lahko ima podjetništvo pri uspešnem vključevanju beguncev na evropski trg dela,

ob poudarjanju, da so lahko vajeništva in druge oblike učenja skozi delo ključni instrument za vključevanje na trg dela ter da je treba nadgraditi delo, opravljeno v okviru evropske koalicije za vajeništva,

si s pridružitvijo temu partnerstvu v okviru svojih področij pristojnosti prizadevamo za nadaljnje spodbujanje vključevanja beguncev na trg dela.

To partnerstvo bi moralo temeljiti na naslednjih načelih:

1. podpreti bi bilo treba čim hitrejšo vključevanje na trg dela, saj je zaposlitev ključnega pomena za sodelovanje v gospodarskem in družbenem življenju države gostiteljice;
2. prizadevanja za uspešno vključevanje bi morala koristiti in prinesiti dodano vrednost beguncem ter vsem zaposlenim, podjetjem, gospodarstvu in družbi na splošno, pri čemer bi bilo treba zagotoviti, da nobeno znanje, spretnost ali kompetenca ni izgubljena;
3. za uspešno vključevanje na trg dela je potreben pristop, ki vključuje več deležnikov, in sicer javne organe, službe za zaposlovanje, socialne in ekonomske partnerje, poslovne organizacije, gospodarske in industrijske zbornice, obrtne zbornice, podjetja in delavce, delodajalce v javnih službah, ponudnike izobraževanj in usposabljanj ter organizacije civilne družbe, pri čemer se v celoti spoštujejo vloga in pristojnosti vsakega od teh akterjev.

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15312-2016-INIT/sl/pdf>.

⁵ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9258-2017-INIT/sl/pdf>.

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5464>.

Evropski socialni in ekonomski partnerji se za spodbujanje tega partnerstva zavezujejo, da bodo v skladu s svojimi prednostnimi nalogami in pristojnostmi ukrepali na enem ali več od naslednjih področij:

- spodbujanje evropskega partnerstva za vključevanje med svojimi člani in ozaveščanje o potrebnih pogojih za zgodnje in učinkovito vključevanje beguncev na trg dela ter o njegovih gospodarskih in družbenih koristih, v tesnem sodelovanju z nacionalnimi javnimi organi.

Zbiranje in izmenjava primerov nacionalnih in lokalnih pobud ter dobrih praks za lažje vključevanje beguncev na trg dela, in sicer glede vprašanj, kot so:

- lajšanje ugotavljanja, ocenjevanja in beleženja kompetenc, znanj, spretnosti in kvalifikacij;

organizacija mentorskih programov, ki podpirajo vključevanje beguncev v delovno okolje in/ali razvoj njihovih znanj in spretnosti;

zagotavljanje usposabljanja pred zaposlitvijo in na delovnem mestu;

zagotavljanje informacij in nasvetov beguncem o pravicah in dolžnostih v zvezi z njihovim dostopom do trga dela in na delovnem mestu, ki jih imajo v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso;

podpora delodajalcem pri zaposlovanju beguncev (npr. z zagotavljanjem informacij o pravnem okviru, zagotavljanjem usposabljanja itd.);

podpora izvajalcem usposabljanj pri prilagajanju usposabljanja potrebam beguncev, na primer v okviru poklicnega usposabljanja, ob hkratnem upoštevanju potreb delodajalcev po znanjih in spretnostih;

zagotavljanje podpore beguncem po začetku zaposlitve, da se zagotovi trajnost zaposlitve;

spodbujanje vključevanja in nediskriminacije na delovnem mestu;

- zagotavljanje povratnih informacij javnim organom na vseh ustreznih ravneh o posebnih izzivih pri ekonomskem in socialnem vključevanju beguncev ter nadaljnje sodelovanje z njimi in vsemi drugimi ustreznimi deležniki za podporo vključevanju na trg dela na področjih, ki so najbolj relevantna v njihovih zadevnih državah;
- spodbujanje tesnejšega sodelovanja med javnimi in zasebnimi podjetji, poslovnimi organizacijami, gospodarskimi in industrijskimi zbornicami, obrtnimi zbornicami, sindikati in združenji migrantov, in sicer z izmenjavo ciljev, metod in praks v zvezi z vključevanjem beguncev na trg dela.

Evropska komisija si prizadeva za:

- nadaljnje sodelovanje s socialnimi in ekonomskimi partnerji, delodajalci in drugimi ključnimi akterji, da bi se podprli cilji evropskega partnerstva za vključevanje;

nadaljnje obravnavanje vprašanja vključevanja beguncev na trg dela v ustreznih skupinah, odborih in mrežah na ravni EU, kot so Odbor za zaposlovanje, evropska mreža za vključevanje in evropska mreža javnih zavodov za zaposlovanje;

sodelovanje z ustreznimi organi EU, kot sta Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor, na področju vključevanja beguncev na trg dela;

spodbujanje sinergij med ustreznimi skladi EU za podpiranje vključevanja beguncev na trg dela v skladu z akcijskim načrtom za vključevanje državljanov tretjih držav⁷;

podporo projektov, ki spodbujajo izmenjavo dobrih praks in izkušenj, v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje ter vzpostavljanje in razvoj nadnacionalnih mrež, katerih cilj je lažje vključevanje beguncev na trg dela;

nadaljnje podpiranje ugotavljanja, ocenjevanja in potrjevanja znanj in spretnosti ter preglednosti kvalifikacij beguncev, tudi z orodji, razvitimi v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo, kot je orodje za profiliranje znanj in spretnosti državljanov tretjih držav;

zagotavljanje sinergij z drugimi povezanimi pobudami na evropski ravni, zlasti z evropsko koalicijo za vajeništva, da bi se z vajeništvu podprlo vključevanje beguncev na evropski trg dela;

spodbujanje podjetništva med migranti, vključno z begunci, v skladu z akcijskim načrtom za podjetništvo 2020⁸;

okrepitev prepoznavnosti dejavnosti, ki jih vzpostavijo delodajalci, na evropski ravni, da bi se podprlo vključevanje beguncev in drugih migrantov na trg dela v okviru pobude „delodajalci z združenimi močmi za spodbujanje vključevanja“⁹.

Zavedamo se, da ti ukrepi zahtevajo pristop, ki vključuje več deležnikov, in sicer socialne in ekonomske partnerje, poslovne organizacije, Evropsko komisijo, organe držav članic, vključno z javnimi službami za zaposlovanje, velika podjetja, mala in srednja podjetja ter delodajalce v javnih službah, gospodarske in industrijske zbornice, obrtne zbornice, ponudnike izobraževanj in usposabljanj, civilno družbo ter same begunce.

Mi, Evropska komisija ter socialni in ekonomski partnerji, se zavezujemo, da se bomo redno sestajali, da ocenimo dosežene rezultate in načrtujemo možne nadaljnje ukrepe.

⁷ COM(2016) 377 final.

⁸ COM(2012) 795 final.

⁹ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/integration-pact_en.

Podpisi

Za Komisijo:

Dimitris Avramopoulos, komisar za migracije, notranje zadeve in državljanstvo

Marianne Thyssen, komisarka za zaposlovanje, socialne zadeve, strokovno usposobljenost in mobilnost delovne sile

Za evropske socialne in ekonomske partnerje:

Luca Visentini, generalni sekretar Evropske konfederacije sindikatov (ETUC)

Markus J. Beyrer, generalni direktor BusinessEurope

Valeria Ronzitti, generalna sekretarka CEEP

Véronique Willems, generalna sekretarka UEAPME

Arnaldo Abruzzini, izvršni direktor Eurochambres